[L. & M. 9,000-1-8-95.]

Local & Munl. (1895) Department.

MISCELLANEOUS.

G.O., No. 1506 M

DATED 16th September 1895.

[Despatch Abstract.]

Petition.

Declining to comply with the request of the Editor of the "Suniti," Rajahmundry, praying that the Collectors of Telugu districts may be directed to introduce his Telugu journal which contains Government orders regarding municipal and local boards for the use of the non-English knowing members of municipal councils, local boards and union panchayats.

BACK PAPERS.

G.O.	No.	Department.	Date.	G.O.	No.	Department.	Date.

FURTHER PAPERS.

G.O.	No.	Department.	Date.	G.O.	No.	Department.	Date.

[7]

INDEXED.

Miscellaneous.

LOCAL AND MUNICIPAL DEPT.

G.O., DATED 16-9-95
No. 1506 M

When given for copying.

[Despatch Abstract.]

Petition.

Declining to comply with the request of the Editor of the Suneeti, Rajahmundry, praying that the Collectors of Telugu Distts. may be directed to introduce his Telugu journal which contains Govt. orders regarding Munl & Local Boards for the use of the non English knowing members of Munl. councils, Local Bds. & Union Panchayats.

[9]

LOCAL AND MUNICIPAL DEPARTMENT.

BACK PAPER, No. of 189

READ AGAIN ORDER OF GOVERNMENT, DATED 189 , No. , MISCELLANEOUS.

FURTHER PAPER, No. of 189

Local & Municipal Dept. CURRENT No.

ENCLOSURES.

CURRENT No

STATEMENT WITH DITTO.

ORDER OF GOVERNMENT

STATEMENT WITH DITTO.

PAPERS NOT FILED UP, BEING MEANT FOR DESPATCH IN ORIGINAL (not paged).

N.B.—
A — Copy in full
B — Not to be copied.
P — Copy abstract only.
Q — Copy heading only.

Copied by

Examined by

From

N. Kothandaramayya

Editor of the Suneeti, Rajahmundry.

Order 16-9-95 No 1506

The petitioner's request cannot be complied with.

13-9-95

No.

Dated 24-8-95

Received 4-9-95

Enclosures

SUBJECT.

Praying that the Collectors of Telugu Districts may be directed to introduce his Telugu journal "Suneeti" which contains Govt. orders regarding Munl & Local Bds. ~~may be introduced~~ into the Telugu Distts for the use of the non English knowing members of Municipal Councils, Local boards & Union Panchayats.

To,

The petitioner.

[illegible] of the existence of Members
by them.

3. In view, [illegible] the local Boards [illegible] which have [illegible] I have [illegible] the [illegible] part of the Telugu Journal [illegible] for publishing only Govt. orders regarding Municipal and Local Boards.

I therefore pray that your honor may be pleased not to advise the Government to direct the Collectors of Telugu Districts to subscribe my Journal (Part I) into District, Taluq and Union Local Boards and Union Panchayats under them for publishing their circulars and also to give your support to the extent of non-English knowing Members and the population

I have the honor to be,
Sir,
Your most obedient Servant,
[illegible]
Proprietor, [illegible]

Rajahmundry
24th August 1895.

CHIEF SECRETARY
30 AUG. 1895
GOVERNMENT OF MADRAS

(x) [illegible] copies of Part I [illegible] Collector, in Telugu Districts [illegible]

half of the assistance of Members

3. [illegible] to [illegible] the Local Boards [illegible]

[illegible] of the Telugu journal [illegible] for publishing a [illegible] Govt. orders regarding Municipal [illegible] and Local Boards [illegible]

I therefore pray that your honour may be pleased [illegible] to [illegible] the Government to direct the Collectors of Telugu Districts to introduce [illegible] journal (Part II) into District [illegible] Telugu [illegible] Municipal [illegible] Panchayats under them [illegible] and also to give your support [illegible] for non-English [illegible] members and the population [illegible]

The Honorable J. T. Price

Chief Secretary [illegible]

Most honorable Sir,

J. N. [illegible], Proprietor and Editor of the [illegible] beg to state that I have been reading for about two years Government orders pointing out the defects in the administration of various Municipal and other Local Boards.

2. I have given much thought over the subject and believe in my humble opinion the defects are due to the following facts:—

(a) In every Municipality and Local Board there are two sections, one consisting of those members who know English and Govt. orders which are as a rule published in English, and who therefore command either [illegible] influence, and the other

(x) 17 copies are herewith submitted in a separate packet for distribution among Municipal [illegible] District Collectors, in Telugu [illegible]

consisting of those who do not know English and who are ignorant of Govt. orders [illegible] Local Boards, and therefore [illegible] to Govt. than the others.

(b) This difference is sometimes apt [illegible]

(c) There are no vernacular journals solely devoted for publishing Govt. orders, Sanitary Commissioner's notes, Reviews of the annual reports and Budgets of Local Boards.

(d) Non-English knowing members [illegible] are believed [illegible] the defects are due [illegible] Govt. are [illegible] Govt. orders, by publishing them in the vernacular.

(e) Non-English knowing members [illegible] ignorant of Govt. orders [illegible] is deprived of the assistance [illegible]

half of the assistance of members [illegible]

3. In order, therefore, to make the Local Boards and Municipal Councils more useful and more efficient, I have devoted the first part of my Telugu journal [illegible] for publishing only Govt. orders regarding Municipal and Local Boards [illegible]

I therefore pray that your gracious honor may be so pleased as to advise the Government to direct the Collectors of Telugu Districts to introduce my Journal (part I) into District, Taluq and Municipal Boards, and Union Panchayats under their jurisdiction and also to give your support in the interest of non-English-knowing members and the population represented

(x) 67 copies are herewith submitted in a separate packet for distribution among Municipalities as District Collectors, in Telugu Dist.

THE SUNEETI.

శ్రీ సునీతి

జూలై. 1895. చందా సంవత్సరమునకు 2-0-0 రూపాయిలు.

కావలసినవారు రాజమహేంద్రవరమున పల్లగొండ కోదండరామయ్యగారి పేర వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

మ్యునిసిపాలిటీలు, డిస్ట్రిక్టు బోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు, యూనియన్ పంచాయతీలును, వాటికిసంబంధించిన చట్టములచేతను, ప్రతిదినమునను గవర్నమెంటువారు జారీచేయుఉత్తరువులచేతనుపాలింపబడుచున్నవి. ఆయాగవర్నమెంటు ఆర్డరులన్నియు ఇంగ్లీషుభాషయందు ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఇంగ్లీషుభాష తెలియని కంసిలర్లకు అవి తెలియుటకు వీలులేదు వానిని తెలిసికొని పరిపాలన చేసిరేని, ఇప్పటికంటె వెయ్యిరెట్లు శ్రేష్టతరముగ పరిపాలనము జరుగును. ఇంకను అధికస్వాతంత్ర్యములకు ప్రజలు అర్హులగుదురు. అట్టివారికందరికిని ఉపయోగించునటుల ఈపత్రికయందు మ్యునిసిపలు, లోకల్ బోర్డులువ్యవహారములకు సంబంధించిన గవర్నమెంటు ఆర్డరులను తెనుగుభాషయందు ప్రచురపరచెదము. మ్యునిసిపలు కంసిలర్లు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు, తాలూకాబోర్డు, యూనియన్ పంచాయతీ మెంబర్లుఅందరును తెప్పించుకొనునటుల కోరుచున్నాము చందా సంవత్సరమునకు ౨ రూపాయిలు. తమతమ అధికారములతో సంబంధించిన చట్టములను, గవర్నమెంటుఆర్డరులను తెలియకుండగ పరిపాలించువారిపాలనము ఎంతహాస్యాస్పదముగా నుండునో ఇచ్చట మేము వేరే చెప్పనక్కరలేదు గవర్నమెంటువారు కొన్ని మ్యునిసిపాలిటీల పరిపాలనమును గూర్చి ఆక్షేపించుట తటస్థించినది. దీనికారణమేమనగా, ఆయామ్యునిసిపాలిటీలలోని కంసిలర్లుకు చట్టములు తెలియకపోవుటయేయని నమ్ముచున్నాము. ప్రజలుకూడ ఆయా చట్టములను, గవర్నమెంటు ఆర్డరులను తెలిసికొని తమ గ్రామపరిపాలనమెట్లున్నదో కనిపెట్టిచూడవలయును. అట్లుచేసిరేని, పరిపాలనమునందలి న్యాయాన్యాయములు వారికేబోధపడును. ఎప్పుడైన ఎవ్వరైన నొకవేళ తమకన్యాయము సంభవించినదనిచెప్పినను, అదియెంతవరకు సరిగానున్నదో ఆలోచించి తమకుసలహాలు యిచ్చుటకుసయితము శక్తిగలవారగుదురు.

—*(౦)*—

బడ్జెట్టు. (అంచనా)

బడ్జెట్లు అనగా ఏసంవత్సరమునకాసంవత్సరము, ప్రతి బాపతువిషయమై ఎంతకర్చు పడవలసియున్నదో అట్టిమొత్తమును, ఏయేబాపతులక్రింద ఎంతెంత రాబడిరావలసియున్నదో, అట్టిమొత్తమును, హాలుసాలుకుపూర్వమే యిస్టిమేటుచేసి(అంచనావేసి) యుంచుకొనిన లెక్క. కంసిలువారు మీటింగుచేయునపుడు ఏదైనఒక కర్చుచేయవలసియున్నపుడు, అట్టి కర్చువిషయమై, మొదట బడ్జెట్టులో

ఎంతకర్చు చేయబడినదో 'అందు మింజుమలె ఎంతకర్చుఅయినదో లెక్కచూచి తమయాభిప్రాయముల ను తెలియజేయుదురు.

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ —గవర్నమెంటు ఆర్డరు.

నెం 300 రు మార్చి 10 సం॥రం 1885.

నెలకి 15'రుల జీతముచో ఒకడ్రాయింగుమాస్టరు; నెలకి 15 రులు జీతముకుతర్భీతుఅయిన మంత్రసాని; రు 5'లు చో ఒకవార్డుకూలీ; రు15లుచో ఒకఅడ్డిషనలుక్లర్కు యేర్పరుప వలసినదనియును, వార్డు అటెండెంటుకు ప్రస్తుత రక్షకులకు పనిచేయుటకు వీలు లేదనియు, ఇద్దరుతోటీలను తగ్గించవలసినదనియును, నెల 428 రు గవర్నమెంటు ఆర్డరు ననుసరించి, ఘాటీల రాబడి లోసగముచంతుసొమ్ము కర్చుప్రాప్తికి, ఇంకను రు ౬౦లు రోడ్లమరమ్మతులక్రింద ఎక్కువ కర్చుపెట్ట వలసినదనియును స్నానముల రేవులదగ్గిర బోట్లు కట్టుట యిదివరకె ఆరంభింపబడినది, గనుక కసరతుశాల అరెండెలు సత్రములవిషయమైన కర్చులు తగినంత అవసరమయినట్టు స్పష్టముగా తెలియచేసినంగాని కర్చుపెట్టవద్దనియు, గవర్నమెంటువారు సెలవిచ్చుచున్నారు.

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీకి ౧౮౯౫ సంవత్సరమునకు రావగిన రాబడిమొత్తము కాగలకర్చుల మొత్తమును, ఈక్రింద వివరింపబడినవి.

రాబడి ఎస్టిమేటు

బ్యాలన్సు ౪౬౭౦
వృత్తిపన్నులు ౫౪౦౦
గృహములు,భూములు ౮౩౦౦
౪ చక్రములబండ్లు, జంతువులు ౮౧౦
మోటుబండ్లు ౯౦౦
ఘాటీలు ౭౫౭౦
స్పెషల్ ఆక్టులు ౧౦౦
భూముల విక్రయము వగైరాలు ౧౧౩౪౦
కన్సర్వెన్సీవల్ల ౨౦
స్కూలు పిల్లలజీతములవల్ల ౩౫౦
మెడికల్ ఫీజు ౨౦
మార్కెట్లుస్లాటరు హౌసులు ౨౫౦
లైసెన్సు ఫీజులు ౫౫౦
ఇతర ఫీజులు ౫౨౦
జరీమానాలు ౬౦౦
గవర్నమెంటువారివల్ల కంట్రిబ్యూషను ౨౬౦
తాలూకా బోర్డువలన ౩౧౬౧
కాపురస్థులవలన ౨౦౦౦
చిల్లరబాపతులు ౧౦౦
అడ్వాన్సులు ౧౦౦
[illegible] ౬౭౦

కర్చులుఎస్టిమేటు.

క్రొత్త పనులు

రోడ్లు ౨౪౦
గృహములు ౨౩౦౦
నీటిసప్లయి ౫౦౦
చిల్లర బాపతులు ౫౫౩౦

మరమ్మతులు

రోడ్లు ౩౪౪౦
గృహములు ౧౦౦౦
డ్రైనేజి ౧౦౦
నీటి సప్లయి ౧౦౦
యెస్టాబ్లిష్మెంటు ౩౬౦
పనిముట్లు ౫౦
పబ్లికువర్కులకు కంట్రిబ్యూషను ౫౫౦౦

మొత్తము ౧౯౧౩౦

విద్యాభివృద్ధికొరకు ట్రైనింగుస్కూళ్లకు ౧౨౦
మ్యునిసిపలు స్కూలు జీతములు ౧౬౨౦
జీతములుగ్రాంట్లు ౪౦౦
రిజల్టుగ్రాంట్లు ౫౦౦
ఇన్స్పెక్షను ౨౪౦
చిల్లరకర్చులు ౬౯౦

మొత్తము ౩౫౭౦

హాసుపత్రి కర్చులు ౫౪౯౦
కంట్రిబ్యూషనలు ౨౬౦
టీకాలువేయించుటకు ౬౭౦
జననమరణములరిజిస్ట్రేషను ౧౪౦

రో[illegible]శుభ్రించుటకు నిరుజల్లించుటకు ౧౦౪౦

మొత్తము ౧౭౮౧౦

దీప[illegible]వెలిగించుటకు ౧౬౨౦
మార్కె[illegible] ౮౦
సత్రములకు ౨౭౦
ట్రావెలర్సుబంగళా ౨౮౦
తోటలు ౬౭౦
పబ్లికు తోటలువగైరాలకు ౧౨౨౦

మొత్తము ౪౯౧౦

సూపర్ విషన్ మ్యానేజమెంటు ౨౫౦
అడ్వాన్సులు ౧౦౦
రిఫండ్లు ౫౦
బ్యాలన్సు ౨౨౩౦

ఈపైన ఉదహరింపబడినవి కంసిలర్లకు ఉపయుక్తములుగనుండును గనుక ప్రచురించినాము.

భూస్థితి ఆరోగ్యకరముగా నుండనట్టియు, భోజన సాధనములు ప్రియముగానుండునట్టియు, జనాకీర్ణము కానట్టియు, ప్రదేశములందు నివసించు హాస్పిటల్ అసిష్టెంట్లుకు లోకల్ అల్లవెన్సు దయచేయవలసినదని సర్జను జనరలుగారు సిఫారసుచేయగా గవర్నమెంటువారు ఈ క్రింది ప్రదేశములందున్నవారికి స్యాంక్షను చేసినారు.

ఉత్తరార్కాడుజిల్లా } తిరుపతి ౫
వెంకటగిరికోట ౫

దక్షిణకనరా కొల్లూరు ౧౦
కడప కడప జెనరల్డ్యూటి ౧౦
కలెక్టరు ఎస్టాబ్లిషమెంటు ౧౦
గంజాము గరబంద ౫
వారణాసి ౫
రుషికూళ్య ౧౫
బల్లిగూడె ౧౫
ఉదయగిరి గుంటూరు ౧౫
ఉదయగిరి రామగిరి ౧౫
గవర్నరు జెలరు ౧౫
గంజాము ౧౦

గోదావరి

చింతలపూడి ౫
గోకవరం ౫
యేలేశ్వరం ౫
భద్రాచలం ౧౦
పోలవరం ౫
స్పెషల్ అసిస్టెంటుల ఎస్టాబ్లిషమెంటు ౧౫
చోడవరం ౧౦

కర్నూలు

జెనరల్ డ్యూటీ ౧౦
కంభం ౧౦
యెర్రగుండపాలెం ౫

మధుర

తండికుడి ౫

నీలగిరి

గూడలూరు ౫

విశాఖపట్టణం

బిస్సంకట్టర్ ౧౫
సీనియర్ అసిస్టంటు ఆఫీసు ౧౦
నౌరంగపూరు ౧౫
కోరాపుటి ౧౫
జయపూరు ౧౫
స్పెషల్ అసిస్టంటు ఎస్టాబ్లిష్మెంటు ౧౫
గునిపూరు ౧౦
రాయిగడ ౧౦

మలబారు

మినికాయి ౨౫
సుల్తాన్ టబ్యారి ౧౫

బందరు మ్యునిసిపాలిటీ.

ఈమధ్య స్యానిటరీ కమీషనరుగారు బందరు పట్టణముయొక్క ఆరోగ్యస్థితిని చిత్తగించి యీ క్రిందివిధముగ వ్రాయుచున్నారు.

జనసంఖ్య ౩౮౮౧౯.

బందరుపట్టణము సముద్రమునకు రెండుమెయిళ్లదూరమున కృష్ణానదిచే నేర్పరుపబడిన బయలు

నంచున్నది. పట్టణమునకు నలుప్రక్కలను దంప వ్యవసాయమును, బాడవ నేలలును గలవు. వర్ష కాలమగుటచే భూములన్నియు నీటిచేకప్పబడియు న్నవి. కాబట్టి భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు సమీపమునందే నీరుకన్పడెను గృహములు తేమగా నుండెను గోడలు ఊల్లువరుచుచుండెను ఇకముందు ఇండ్లుకట్టుకొనుటకు సెలవిచ్చునపుడు, తేమ లేకుండగ కట్టుకొనెడు పద్ధతిని సెలవిచ్చుచుండవలయు ను. రోడ్లకు సామాన్యముగ, రెండుప్రక్కలను త్రవ్విన కాలువలుతప్ప రాతితోకట్టిన ప్రక్క కాలువలులేవు. బాడవభూములన్నియు నీటిచేకప్పబడి యుండుటచేత, ఈకాలువలందు మురికినీరు క్రమముగ ప్రవహించుటలేదు పట్టణమునందు అనేకవిశాలస్థలములు నీటిచే కప్పబడియున్నవి. బాడవలయందున్న నీటిపారుదలవిషయమయి కంన్సిలువారు కలెక్టరుకు తెలియచేయవలసినది. బాడవలయందున్న నీటికి పారుదల గలుగజేయబడినంగాని, పట్టణమునందలి నీటికిక్రమమయిన పారుదలయు, పట్టణమునకు ఆరోగ్యమును గలుగనేరవు. పెద్దరోడ్లు అన్నియు క్రమమయినస్థితిలోనున్నవి. గల్లీలయందు ఇసుకతప్ప వేరేరోడ్లులేవు. అవియన్నియు క్రమముగనూడ్చబడి పరిశుభ్రముగ నుంచబడుచున్నవి ఈ గ్రామమునందు ౧౫ మురికినీటికుండ్లయుండగలి మురికినీరుతప్ప, పట్టణమునందలి మురికినీరంతయు భూమియందే ఇంకిపోవుచున్నది. మొత్తముమీద ౩౯ మురికినీటి కుండ్లుకలవు ఈమురికినీటికుండ్లనుండి తోడబడెడు నీటిమొత్తము పట్టణమునకు ఎంతమాత్రమును మేలుకలుగజేయదు ౭౩ పెంటకుండ్లుకలవు అనగా ౫౩౧ రు జనమునకు ఒక్కొక్క పెంటకుండుగలదు కాబట్టి ఈపెంటకుండ్లు ఎంతమాత్రమునుచాలవు. పెంటకుండ్లసంఖ్య ఇంకను వృద్ధిజేయవలయును పెంటలు బండ్లయందు మోసికొనిపోవుచున్నారు. ఈబండ్లు ఎంతమాత్రమును క్రమమైనవిగానుండలేదు. బాడవభూములందు ౬ పెంటకుండ్ల డిపోలుకలవు అతుక్కను కాల్చివేయుటకు కుండ్లుకలవు కాని అవియెంతమాత్రమును క్రమముగనుండలేదు పెంటలు రూ౧౬లకు క్రిందటిసంవత్సరము విక్రయించినారు. సిల్వారుసినిరేటరు దానిని కంన్సిలువారు తెప్పించినారు ఇకముందు ఇప్పటికంటె పెంటలనుకాల్చుట మంచిస్థితిలోనుండవచ్చును ౧౩ పబ్లికు మరుగుదొడ్లుగలవు. వాటిలో ౭ గచ్చుతోను సున్నముతోను కట్టబడియున్నవి కాని, మురికిభూమియందు ఇంకుచున్నది మిగిలిన౫ దును పార్బరీమాదిరిని ఏర్పరుపబడియున్నవి గాని వాటికిబాక్కెనలు లేవు. కాబట్టి ఈ ౧౩ దొడ్లయందు కూడ మురికిభూమియందుఇంకి నేలను పాడుచేయుచున్నది మరియు ఈపట్టణమునకు ౧౩ మరుగుదొడ్లుచాలవు. మరుగుదొడ్లసంఖ్య ఎక్కువజేయవలయును బయళ్లయందును, తోటలయందును, మలవిసర్జనముజేయకుండగ ప్రజలను ఆటంకపరుపవలయును అశుద్ధములు ఇనపబండ్లయందు తీసికొనిపోబడి అడవియందు పాతిపెట్టబడుచున్నవి. ఇదిఒక అడుగులోతుగల గోతులయందుమాత్రమే పాతిపెట్టబడవలయును అట్లు జేయుటవలన, భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు సమీపమునందుండు క్రిమిజాతి, ఆయశుద్ధములను నైటర్ అనగా సురాకారమువంటియొక పదార్థముగామార్చి, ఉపయుక్తమయిన నల్లనిమన్నుగా మార్చుచున్నది. ఇంతకంటె లోతుగా పూడ్చబడినట్టయితే అచ్చట ఈ క్రిమిజాతి యుండదుగనుక, ఈయశుద్ధము కుళ్లిపోయిదానివలన సంభవింపవలసిన చెడుగులన్నియు కలుగుచున్నవి. ఈపట్టణమునుండి తీసివేయబడు అశుద్ధములమొత్తము మిక్కిలి తక్కువగనున్నది. ఈగ్రామమునందు ౧౬౦౦ ప్రైవేటు మరుగుదొడ్లు కలవు వీనిలో ౩౦౩మాత్రము మ్యునిసిపలువారుడొడ్డించుచున్నారు ఇకముందు ౫౦౦ వరకును వృద్ధి అగునని చెప్పుచున్నారు. ఈపట్టణమునందు గూడెములు అనేకములు గలవు. అనేకగృహములకు వెనుక భాగములందు తోటలుగలవు. అక్కడక్కడ బయిళ్లుగలవు. వానియందు అడవిమొక్కలు

THE SUNEETI.

శ్రీ సునీతి

Dedicated to Pyda Ramakritnayya Founder of Widow Marriage Association.

జూలై. 1895. చందా సంవత్సరమునకు 2-0-0 రూపాయలు.

కావలసినవారు రాజమహేంద్రవరమున నల్లగొండ కోదండరామయ్యగారిపేర వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

విశేషముగ పెరిగియున్నవి. అచ్చటికే ప్రజలు మలవిసర్జనము కొరకు పోయచేయుదురు. పెరళ్లుమిక్కిలి అశుభ్రముగ నున్నవి. పెంటలును పేడయును సర్వసాధారణముగ పెరళ్లయందు వేయబడుచున్నవి. ఇట్లుచేయకుండగ గృహయజమానులను మేజస్ట్రేటు కోర్టులో శిక్షింప జేయవలసినది. ఈ గ్రామస్థులు పానముకొరకు ఉపయోగించెడు జలము, బెజవాడయందున్న కృష్ణానదినుండి వచ్చుకాలవలోనిదిగానున్నది. ఈజలము తూములద్వారా గ్రామమునందలి బావులకు తెప్పింపబడుచున్నది. భూమియందు త్రవ్వబడిన నూతులయందలి జలముకూడ పానీయముగ నుపయోగింపబడుచున్నది కాని యీరెంటియందలి జలము మలినముతోకూడి చెడిపోవుచున్నది. కాబట్టి సాధ్యమైనంత త్వరలో పానీయజలమునందు అశుద్ధపదార్థములు కలియకుండగ దానిని రక్షించుకొనుటకు తగిన ప్రయత్నములను చేయవలయును మునసబుకోర్టు యందున్న నూతిని ఇప్పటికిని బాగుచేయించలేదు. దానిని బాగు చేయించుటకు వ్రయము మిక్కిలి అక్కరలేదు. ఇప్పటి చైర్మను డెలిగెటుగారి గృహమునందున్న బాంబాయినంటిది యొక్కటియుండిన చాలును పశువధబహిరంగమయిన ప్రదేశమునందు చేయుచున్నారు. ప్రత్యేకముగగృహము నొకదానిని కట్టించవలయును. కూరగాయలను, ఫలములను అమ్మెడు మార్కెట్టు ఎంతమాత్రమును యుక్తముగనుండలేదు. దానికొరకు ప్రత్యేకముగ విశాలమయినసావడిని కట్టించవలయును చేపలును, మాంసమును ఒకదానికొకటి దగ్గరగ నుండకూడదు. చేపలమీద వ్రాలిన యీగలు వచ్చి మాంసముమీద వ్రాలకూడదు. మరియు చేపలయొక్క దుర్వాసన మాంసపుదుకాణములవరకు వ్యాపించుచున్నది. అందువలన మాంసముయొక్క గుణమునకు హానికలుగుచున్నది. టీకాలు వేయుస్థలము ఎంతమాత్రమును తగియుండలేదు అనేకులు తమబిడ్డలకు టీకాలువేయించకుండ వదలివేసినట్టుకన్పడుచున్నది. అట్టివారిని ప్రాసిక్యూటుచేయించవలెను. ౧౮౦౭రికి టీకాలు వేసినారు. వ్యాక్సినేటరుపేరు బ్రహ్మయ్య ౨౫ సంవత్సరముల సర్వీసుగలదు జీతము ౧౮రులు రిజష్టరులు ఇంగ్లీషుభాషలో క్రమముగా వ్రాసినాడు ౨౯ కేసులు పరీక్షించి చూచినాను వాటిలో ౨౨ టీకాలు క్రమముగా పొక్కినవి. ౬గురు గైరుహాజరయినారు. ఒక్కటిమాత్రము పొక్కలేదు. చూచిన కేసులన్నియు, రిజష్టరులో తప్పులేకుండగ నమూదుచేయబడియున్నవి. రిజస్ట్రారులు ఇద్దరు పని చేయుచున్నారు. ఇంగ్లీషులో చక్కగరిజష్టరులు వ్రాయబడియున్నవి. టీకాలు అనేకులు మూడు మాస

ములకొకసారి వ్రాయుచున్నారు. ఇకముందు నెలకొకసారి వ్రాయవలయును. మరణముల రిజష్టరు. ఇకముందు స్యానిటరీ కమీషనరుగారు ఏర్పరిచిన ఫారము ప్రకారము ఉండవలయును.

—*—

అశుద్ధమును ఎరివిగామార్చుట.

పునహా మ్యునిసిపాలిటియొక్క సెక్రటేరీగారు స్యానిటరీకమ్మీషనరు పేర ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. పాకీవాండ్లు ప్రతిదినమునను పోగుచేయు అశుద్ధము బండ్లమీద గ్రామమునకు ౪మైళ్లు దూరమునందున్న నొకస్థలమునకు కొనిపోవుదురు. అచ్చట అమలమును ౧౭ అడుగులు పొడవును ౧౨ అడుగల వెడల్పును ఒకఅడుగు లోతునుగల పెనములయందు పెట్టుదురు ఈపెనములు అచ్చట ౨౧ పంక్తులుగా అమర్చబడియుండును పజ్త్క్రయొక్కంటికిని ౧౧ పెనములుండును వీనియందు ప్రతిదినమునను ౧౪ పెనముల చొ॥ ఉపయోగింపబడును. మొదటిదినమున ౧ మొదలుకొని ౧౪ వరకును రెండవదినమున ౧౫ మొదలు ౨౮ వరకును మూడవదినమున ౨౯ లగాయతు ౪౨ వరకును ఇట్లుప్రతిదినమునను ఉపయోగింపబడును పనిక్రమముగా జరుగుచున్నది. ఒక్కొక్కపెనమునందు నాలుగుబండ్లమలమును మూడుబండ్ల బూడిదెయును ఉంచుదురు మొట్టమొదట పెనమునందు కొంత బూడెదపోసి దానిమీద కొంచెము మలమువేయుదురు. దానిమీద తిరిగి బూడిదెవేయుదురు. దీనిని ప్రతిదినమునను పాకీవాండ్లు కుళ్లగించుదురు తడిఆరి యెరివిఅయ్యేవరకు ప్రతిదినమునను కుళ్లగించుచు బూడెదె కలుపుచుందురు, ఇదియెరివిఅగుట కాలస్థితిని అనుసరించియుండును వర్షములులేకుండగ తెరిపిగానున్న దినములందు ౭ లేక ౧౦ దినములలో యెరివిఅగును వర్షకాలమునందు ౧౫ లేక ౨౦ దినములుపట్టును. ఎరివిఅయిన తరువాత, అమలమును విక్రయించుటకుగాను పెనమునుండితీసి మరియొకస్థలమునందు కుప్పగావేయుదురు. ౯ పెనములందున్న మలమునొకకుప్పగావేయుదురు ఎండతగులుటచేతనే ఇట్లుఎరివిఅగుచున్నదని గ్రహింపవలయును. వర్షకాలము[…] ఈపెనములమీద గడ్డిచెక్కులు కప్పుదురు […]దువలన నీరు లోపలికి ఇంకనేరదు వర్షకాలము[…]ను మలముకొంతవరకు మక్కుతోకలిపి గోతుల[…]ందు పూడ్చబడుచున్నది. అదిఆరునెలలకు తరువాత బయటకుతీయబడుచున్నది కాని యది పెనములయందు చేయబడు ఎరివికంటె బలహీనముగానున్నది మలములో కలిపెడుబూడిదె, గ్రామమునందలి చెత్తనుకాల్చుటవలన గలుగుచున్నది. ఎండకాలమునందు పెనము౧కి మూడుబండ్లు బూడెదె కలపబడును వర్షకాలమునందు ౫లేక ౬బండ్లుబూడిదెకలపబడును. మలము దుర్గంధరహితమయిన ఎరివిఅగుటకు, వర్షము లేనికాలమునందు ౭దినములుపట్టును ౧౫దినములకు దుర్వాసన బొత్తిగనసించును నెందినములకు, మలముఅని ఆనవాలుపట్టుటకు వీలులేకుండగనుండు ఎస్టాబ్లిష్మెంటు కర్చు ౧౮౯౭ సంవత్సరమునందు రు౧౪౮౯౪లు అయినది ఎరివి విక్రయమువలన రు౪౬౧౦౩లువచ్చినవి. ఈఎరివిని ఉపయోగించుటకు రహితులు ఎంతమాత్రమును అభ్యంతరము చెప్పలేరు కుప్ప ౧కి రు౫౦లు మొదలు ౬౦౦లువరకు సొమ్మువచ్చినది కుప్పఅనగా ౨౦బండ్లఎరివి, కాబట్టి బండి౧కి రు౧ మొదలు ౩౦వరకు ఖరీదువచ్చినది. పల్లపుపంటలకు విశేషముగ ఈఎరివి ఉపయోగింపబడుచున్నది చెరుకుతోటలు విశేషముగ ఫలించును గోధములున్ను చిట్టిముత్యములుఅనెడు ధాన్యమున్ను విశేషముగ ఫలించును. ఈ ఎరివి మామిడిచెట్లు, అరటిచెట్లు, నారింజచెట్లు, మొదలయిన ఫలవృక్షములకు పనికిరాదు

—*(౦)*—

పాతాళగంగను భూమిపైకి పొంగునట్లు చేయు యంత్రము

బెల్ అనుదొర ఈక్రిందివిధముగ తెలియచేయుచున్నారు. చామర్లకోటదగ్గిర నూతిని త్రవ్వుటకారంభించినపుడు పాతాళగంగ దొరుకునని ఎప్పుడునుఅదివరకు అనుకొనియుండు లేదు. ౧౮౯౨ సంవ

త్సరము […]౦ నెలలో ఈస్టుకోస్టురైల్వేలో కాకినాడ స[…]నుగూర్చి నేను పుచ్చుకొనునప్పటికిచామర్లకోట […]ంక్షనుదగ్గిర నూతికొరకు ఒకగొయ్యిత్రవ్వబడియుండెను. ఇక్కడనుండి కాకినాడకుఒకబ్రాంచి రైల్వేవెళ్లవలసియున్నది గనుక, నీరు విశేషముగ […]కావసియుండెను. ఈగొయ్యి ౨౦అడుగలువెడల్పును, ౨౫ అడుగలు లోతును గలిగియుండెను ఈగొయ్యి గోదావరికాలువకు ౧౦౦గజముల దూరముననున్నది. తరువాత పాతాళజలముకొరకు బోరింగుచేసినాము (రంద్రము) విశేషము నిమియు కన్పడనందున వ్రాతమూలముగ రికార్డుఉంచలేదు. అయితే జ్ఞాపకమున్నంతవరకు తెలియచేయుచున్నాను భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు ౪౫ అడుగులలోతువరకు కఠినమయిన నేలయుండెను తరువాత ౨౦ అడుగులలోతువరకును పసుపుపచ్చనిమన్ను ఉండెను తరువాత ౧౫అడుగులలోతువరకు ఇసుకలోకలసిన జిరుగుమన్నుఉండెను తరువాత ముతకఇసుకతగిలెను ఈయిసుకతెరలో గొట్టము (బోరింగుగొట్టము) ప్రవేశించగానే, నీరు భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు పొంగెను కాని విశేషబలముతో పొంగలేదు తరువాత ఇంకా౧౦ అడుగులలోతువరకు బోరింగుచేసినాము అచ్చట రాతిమన్ను (గ్రావెలు)తగిలినది. అప్పుడు బోరింగు ముగించినాము మొదటపాతాళగంగకొరకు ఉద్దేశించి త్రవ్వలేదు గనుక ౪౧ అంగుళముల వెడల్పుగల గొట్టముప్రవేశపెట్టినాము తరువాత ౬అంగుళముల రంద్రముగలగొట్టముతో బోరింగుచేసినాము. తరువాత హెవార్డుదొర (అసిస్టెంటుఇంజనీయరు)ఇట్లువ్రాయుచున్నాడు చామర్లకోటలోనూతివంటిదాని నొకదానిని రాజమహేంద్రవరము రైల్వేస్టేషనుదగ్గర త్రవ్వినారు అచ్చట పాతాళగంగకొరకు ౭౦అడుగులలోతు త్రవ్వగానది దొరకినది కాని ౫౦ అడుగులుమాత్రమేగొట్టములోపొంగినది. ఈగంగ రాజమహేంద్రవరమునకు మూడుమయిళ్లుదూరమందున్న కొండలనుండివచ్చినది కాని గోదావరినుండి వచ్చునదికాదు. తరువాత, ఆండర్సనుదొరగారు (సూపర్వైజరు)ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు.

చామర్లకోటలో ౬అంగుళముల వెడల్పుగల గొట్టముతో పాతాళగంగను తీయుటకు ఆరంభింపబడినది ౧౮౯౩ సంవత్సరము సెప్టెంబరు ౧౬వ దినమునందు అయివుండెను మొట్టమొదట ౧౦అడుగులలోతుగల రంద్రము భూమియందు చేయబడినది. ఈ రంధ్రమునందు ౧౫ అడుగుల పొడవుగల గొట్టము ప్రవేశింపజేయబడి భూమియందు ౫అడుగులలోతువరకు దింపబడి తరువాతదానికి మరియొక గొట్టము చేర్చబడి భూమియందు ౧౫ అడుగులలోతువరకును నల్లనియినుకతో కలిసిన యెఱ్ఱని జిగురుమన్నుకలదు. తరువాత ౨౫ అడుగులలోతువరకు రంధ్రముచేయుటసుకరముగనుండెను తరువాత రాతి[…] తగిలెను దానిని ఉలితో రంధ్రము చేయవలసివచ్చెను అచ్చటి మన్ను పసుపుపచ్చగానుండెను ఇట్లుభూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు ౪౦ అడుగులలోతువరకును రంద్రముచేయవలసి వచ్చినది తరువాత మెత్తని పసుపుపచ్చనిమన్ను తగిలెను అప్పుడప్పుడు కంకరమన్నుకూడ తగిలెను ఇట్లు౭౦౦ అడుగులలోతువరకు త్రవ్వబడెను ౧౫ అడుగులలోతువరకు కంకరయున్ను, యిసుకయున్ను, తగిలెను ౭౦ అడుగులలోతుమొదలు ౭౧ అడుగులలోతువరకును గట్టియెఱ్ఱని జిగురుమన్ను ఇసుకతోకలిసి తగిలెను భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు ౭౦అడుగులలోతున నీరుతగిలెను అదిభూమిపైకిపొంగిప్రవహించెను కాని ప్రవాహము బలహీనముగానుండుటవలన ఇంక ౪అడుగులలోతు అధికముగ రంద్రముచేయబడెను అప్పుడు నీరువడిగ ప్రవహించెను భూమియొక్క ఉపరిభాగమునకు పైన ౯అడుగులుఎత్తుగానీరుప్రవహించెను. ౧౮౯౪సం॥ జనవరి ౩౦తేది మొదలు పాతాళగంగప్రవహించుచున్నది

మొదటి ౨౫ అడుగులలోతు ౨ దినములలో త్రవ్వబడినది తరువాత ౧౫ అడుగులు ౪౫దినము

శ్రీసునీతి

లు తరువాత ౪ అడుగులు ౫౦ దినములలో త్రవ్వబడినది. త్రవ్వినందుకు కర్చు మొత్తము రు ౨౪౩-౫లు ఈ పాతాళగంగ పరీక్షింపబడినది. దోషరహితము యిన పరిశుద్ధజలమని పరిష్కరింపబడినది చామర్లకోటలో నున్న ౪అంగులములగొట్టమునుండి గంటకి ౫౬౧ గాలనులనీరు వచ్చుచున్నది ౬అంగులములగొట్టమునుండి ౩౭౩ గాలనులనీరు కాకినాడదగ్గిర త్రవ్వబడిన పాతాళకూపము ౧౬౫ అడుగులలోతువరకు త్రవ్వబడినది తరువాత సాధనము లోపమువలన ఆపివేయబడినది. ఇచ్చట మెట్ట మొదట ౫౦ అడుగులలోతువరకును ఇసుకతెరకొంచెము వుండెను తరువాత ౬౦ అడుగులలోతువరకు కేవలము వొండు మన్ను తరువాత ౫౦ అడుగులలోతువరకు ఊబిమన్ను కొంచెము నల్లవొండు తరువాత ౨ అడుగులలోతువరకు కంకర (గావెలు) ఇసుకమన్ను కలిసియున్నవి. తరువాత ౮ అడుగులలోతువరకు గట్టి పసపుపచ్చని, కొంచెముగ నల్లని జిగురుమన్ను ముతకయినకతో కలిగియున్నది యిది చామర్లకోటదగ్గిరవున్న మన్నురీతిగానున్నదిగనుక, ౨౦౦అడుగులలోతున పాతాళగంగ దొరకవచ్చునని ఆశగలదు.

—(*)—

గోదావరిజిల్లా —డిస్ట్రిక్టుబోర్డు, అంచనా.

౧౮౯౫ సంవత్సరమునందు వసూలుకావలసిన మొత్తములున్ను, కర్చుల మొత్తములున్ను, ఈక్రింద వివరింపబడిన ప్రకారము, డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారివలన అంచనావేయబడి, గవర్నమెంటువారివలన సాత్యము చేయబడినవి ౧౮౯౫సం॥ మార్చి ౧౩ తేదీ ౪౮౩ నం లరుగల గవర్నమెంటు ఆర్డరుచూడుడు.

వసూళ్ల అంచనా

భూమిపన్ను.	రు ౫౧౮౦౦౦
ఇండ్లపన్ను.	౨౫౮౬౦.
బడిపిల్లలుఇచ్చుజీతములు	౩౦౯౯౦.
ధర్మము.	౨౫౦౦
ఇతరబాపతులు	౧౯౦
వైద్యవిషయము.	౧౩౦
గవర్నమెంటుసెక్యూరిటీలు	౧[illegible]
బకాయి	౧౦
సహాయములు	౨౩౦౦
సత్రిములవల్లరాబడి	౧౬౮౦౦
మార్కెట్లవల్ల	౧౨౬౪౦
రేవులు	౩౨౦౦౦
ఇతరబాపతులు	౧౦౫౩౦
పబ్లికువర్కులు	౮౨౯౦
గవర్నమెంటువారు విద్యాభివృద్ధికొరకుచేయుసహాయము	౧౪౩౫౦
ఇతరబాపతులకొరకు	౧౬౦
క్రిందటిసంవత్సరముతాలనిలవ	౩౫౦౨౬౦
మొత్తము రు	౧౦౩౬౩౩౦.

కర్చులఅంచనా

కొత్తగాచేయించవలసిన పనులు —

రోడ్లు.	౧౨౧౨౬౦.
గృహములు	౭౫౭౨౦
ఇతరపనులు	౨౯౫౧౧.

మరమ్మతులు.

రోడ్లు	౧౯౧౩౯౦
గృహములు	౬౫౮౦
ఇతరమరమ్మతులు	౨౨౯౦
నవుకర్లజీతములు	౫౪౧౮౦
పనిముట్లు	౪౪౯౧౦
కంటింజెన్సీలు	౫౫౦౦
ఇతరబాపతులు	౧౨౦౦
మొత్తము.	౫౦౦౩౯౦

పాఠశాలలుపరీక్షచేసినందుకు	౮౧౦౦
తర్బీయతుపాఠశాలలు	౧౫౦౦
సెకండరీస్కూళ్లజీతములపద్ధతి	౩౦౮౨౦
జీతములున్ను రిజల్టులున్ను	౯౦౨౦
ఎలిమెంటరీస్కూళ్లజీతమున్నురిజల్టులున్ను	౮౬౪౦౦

(సశేషము)

Printed at:— A. E. L. Mission School of Industry Press.

Note for the H.C. / L & M Deptt

This bundle of Telugu printed papers reached this office some days ago. I suspect they might be enclosures to the Local Fund Current received from the Editor of a paper at Rajamahendry re the Municipal affairs of that place. Will you please say if the papers belong to your Deptt. definitely.

A.T.R.

When given for copying ______
When copied ______ 189 .
When examined ______
When signed ______

READ AGAIN G.O., No. DATED
189 ,

CURRENT No.

ENCLOSURES TO C. No.

ORDER OF GOVERNMENT .. .. .. A A A A A A A

LETTER OF GOVERNMENT.

STATEMENT WITH DITTO.

PAPERS NOT FILED UP, BEING MEANT FOR DESPATCH IN ORIGINAL.

N.B.—
A = Copy in full.
B = Not to be copied.
P = Copy abstract only.
Q = Copy heading only.